
NOTITS

Til:	Folketingets Europaudvalg	J.nr.:	2014-2965
CC:		Bilag:	1
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	1. oktober 2014
Emne:	Nye regler for beregning af kvalificeret flertal i Rådet		

Iht. Lissabon-traktaten træder nye regler for beregning af et kvalificeret flertal i Rådet i kraft pr. 1. november 2014. De nye regler medfører, at et kvalificeret flertal i Rådet defineres som 55 pct. af medlemslandene, der samtidig som minimum skal repræsentere 65 pct. af befolkningen. Medlemsstaterne kan dog frem til den 31. marts 2017 anmode om, at et forslag behandles efter de nuværende stemmeregler.

Nye regler for beregningen af et kvalificeret flertal

Et hovedformål med Lissabon-traktaten var at effektivisere det europæiske samarbejde med henblik på at sikre handlekraften i det udvidede EU med dengang 27 medlemslande. Lissabon-traktaten sænker pr. 1. november 2014 således tærsklen for et kvalificeret flertal i Rådet. Hvor det hidtidige system bestod af stemmевægte, består det nye system af et såkaldt ”dobbel flertal”, dvs. dels et vist antal af medlemslande, dels en vis andel af befolkningen i EU.

Et kvalificeret flertal defineres i artikel 16, stk. 4, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) som:

- 55 pct. af medlemslandene (= 16 medlemslande i EU28)¹; og
- 65 pct. af befolkningen i EU.²

Der gælder særlige stemmeregler i de situationer, hvor kun nogle medlemslande har stemmeret, f.eks. sager omfattet af retsforbeholdet, vedrørende forstærket samarbejde eller eurosamarbejde, jf. Traktaten om Den Europæiske Funktionsmåde (TEUF) artikel 258, stk. 3.

Blokerende mindretal og mindretalsbeskyttelse

Et blokerende mindretal på 35 pct. af befolkningen skal mindst omfatte 4 medlemslande. Er

¹ Mindst 72 pct. (= 21 medlemslande i EU28), hvis Rådet ikke træffer afgørelse efter forslag fra Kommissionen eller Den Høje Repræsentant for udenrigsanliggender, jf. TEUF art. 238, stk. 3, litra b. Dette er sjældent forekommende. Et eksempel er TEUF artikel 76, hvorefter nogle retsakter på området for retlig og indre anliggender kan vedtages på initiativ af en fjerdedel af medlemsstaterne, jf. TEUF artikel 76, stk. 1, litra b. Også her gælder krav om, at dette flertal skal repræsentere 65 pct. af Unionens befolkning.

² Medlemslandenes andel af det samlede befolkningsandel fastlægges i bilag III til Rådets forretningsorden. Seneste opdatering blev vedtaget som a-punkt på Rådsmødet for almindelige anliggender den 29. september (dok. 12173/14).

der ikke et sådant mindretal, anses det kvalificerede flertal for opnået, jf. TEU artikel 16, stk. 4, 2. afsnit.

Som en særlig mindretalsbeskyttelse kan et mindretal af lande kræve genovervejelse af et forslag i Rådet. Såfremt $\frac{3}{4}$ af den befolkningsandel, eller $\frac{3}{4}$ af det antal medlemslande, der kræves for at udgøre et blokerende mindretal, modsætter sig et forslag, vil Rådet skulle genoverveje spørgsmålet (Ioannina-mekanismen). Efter den 1. april 2017, hvor alene det dobbelte flertal er gældende, sænkes denne tærskel til 55 pct. Der er ikke tale om en ændring af den måde et kvalificeret flertal beregnes på, men en mindretalsbeskyttelse, der kan anvendes til at udskyde en beslutning.³

Mulighed for anmodning om anvendelse af hidtidige stemmeregler

Det følger af overgangsbestemmelserne, at et eller flere medlemslande frem til den 31. marts 2017 kan kræve, at de nuværende regler for beregning af kvalificeret flertal anvendes.

Medlemslandene kan på et hvilket som helst tidspunkt, fra modtagelse af forslaget og frem til den endelige vedtagelse, anmode om, at forslaget bliver behandlet efter de hidtidige stemmeregler. For at sikre en effektiv behandling opfordres medlemslandene dog til at indgive indstillingen tidligt i forløbet.

For at anmode om anvendelse af de oprindelige stemmeregler skal medlemslandene enten fremsætte anmodningen skriftligt til Rådets generalsekretariat, eller fremsætte anmodningen mundtligt under et Coreper eller Rådsmøde. Det påhviler medlemslandet at sikre, at anmodningen tages til referat.

Dansk holdning

Fra dansk side tilsluttede man sig de ændrede stemmeregler under forhandlingen af Lissabontraktaten. Reglernes ikrafttræden er en konsekvens af traktatens vedtagelse.

Udenrigsministeriet

³ Jf. Rådets afgørelse af 13. december 2007 (2009/857/EF).